

Notat

Kystdirektoratet
J.nr. 16/05208-5
Ref. Lars Erik Olsen
23-06-2017

§ 2 udtalelse - højvandsbeskyttelse, Hyllingeriis

Frederiksund Kommune har igangsat en kapitel 1a-sag efter kystbeskyttelsesloven og har i den forbindelse anmodet Kystdirektoratet om en udtalelse efter lovens § 2, stk. 1. NIRAS har indsendt anmodningen på vegne af kommunen. I en udtalelse skal Kystdirektoratet vurdere, om der er behov for kystbeskyttelse, og hvilken form for kystbeskyttelse, der søges fremmet.

Projektområdet er sommerhusområdet ved Hyllingeriis på Hornsherreds østkyst, som ligger ud mod Roskilde Fjord. Området strækker sig fra Hyllingeriis 251 i nord til Hyllingeriis 50 i syd og fra Rensningsanlægget beliggende Hyllingeriis 256 i vest ud til østkysten ved sommerhusområdet Hyllingeriis.

Behov

Projektområdet ligger for det meste under kote 2,0 m DVR90, med en bakke i den nordlige del op til ca. kote 9m DVR90.

I Kystdirektoratets Højvandsstatistik fra 2012 er en 50 og 100 års hændelse i Roskilde havn hhv. 146 cm og 153 cm, mens de i NIRAS statistik er hhv. 1,7 m og 1,8 m.

Kystdirektoratet finder ud fra højvandsstatikken og de oplevede hændelser under Bodil i 2013, at der er behov for at beskytte området mod oversvømmelse.

Det foreslåede projekt

Beskyttelsen forslås opført primært som diger samt en delstrækning med højvandsmur ved rensningsanlægget.

Projekt består af tre delstrækninger:

- Et østligt kystdige syd for forhøjningen i området, der ligger tilbagetrukket med ca. 100 m til kystlinjen. På indersiden placeres en afløbsrende, der forbindes til fjorden via en rørunderføring med højvandslukke.

- Et vestligt dige til at hindre oversvømmelse fra oplandet. Her forslås etableret en pumpe til at pumpe dele af vandet fra oplandet til Roskilde fjord.
- Den nordlige del, der dels består af dige vest for rensningsanlægget, samt en ca. 60 m lang højvandsmur lige øst for rensningsanlægget, som går over i et dige ved vejen. Vand fra baglandet og rensningsanlægget afledes via en rørunderføring, som bør tilføjes en højvandsslukke. Dertil forslås etableret en pumpe til at håndtere overskydende vand.

Diget forslås bygget til kote 2,4 m DVR90, svarende til en 100 års vandstand ud fra NIRAS statistik samt terræn og klimaændringer frem til 2065.

Diget opbygges som jorddige, med kerne af sand under et 0,3 m lag ler, som dækkes med 10 cm muldlag hvorpå der sås græs. Digets hældninger forslås 1:3 på begge sider.

Højvandsmuren forslås etableret som en 0,3 m bred betonvæg, ligeledes til kote 2,4 m DVR90.

Kystdirektoratets bemærkninger til projektet

Forhold der bør belyses nærmere

Ud fra rapporten forstår Kystdirektoratet, at der fortsat er en del usikkerheder omkring forventet afstrømning fra oplandet i projektområdet. Dette bør undersøges nærmere, så rørunderføringer og pumper kan designes til de rette forhold, samt hvordan de forventes at ændre sig frem mod 2065.

I rapporten beskrives, at der kan forekomme indsvivning af vand gennem jordlagene ifm. en højvandshændelse. Dette bør undersøges nærmere, herunder om beskyttelsesforanstaltningen skal designes, så vandet ikke løber under højvandsbeskyttelsen.

Ved overgangen mellem højvandsmur og dige på den nordlige strækning, skal det sikres, at muren kan holde til presset fra diget og ikke skubbes skæv, så der derved opstår en åbning i beskyttelsen.

For at opnå den ønskede beskyttelse, er det vigtigt at højvandsbeskyttelsen vedligeholdes på hele strækningen, inklusiv den eksisterende beskyttelse ved rensningsanlægget. Kystdirektoratet anbefaler derfor, at det sikres, at diget omkring rensningsanlægget vedligeholdes så det har den styrke der er nødvendig til at modstå en højvandshændelse.

Vedligeholde og integration af naturbeskyttelse i diget

Generel om vedligeholdelse

En del af Kystdirektoratets vurdering er anlæggets vedligeholdelse. I tilfælde af, at vedligeholdelsen ikke bliver gennemført regelmæssigt, kan der være tale om, at anlæggets virkemåde eller beskyttelsespotentiale ikke er blevet fuldt udnyttet. Derfor vil der i en evt. tilladelse blive stillet vilkår om, at græsset skal slås på diget minimum 3 gange i vækstsæsonen, og at ukrudt skal fjernes.

Af rapportens side 46-47 fremgår det at:

"Det nye dige kan etableres, så det udvikler sig til strandoverdrev og bliver egnet for markfirben /17/:

- 1. Etablering af beplantning på dige: Dette forudsætter etablering af lav overdrevsvegetation. Det kan tage flere år at opnå den rette vegetation. Skråningen på diget etableres med en hældning der er så lav, at det ikke er nødvendigt at bekæmpe erosion. Ved udsåning af overdrevsvegetation må der ikke anvendes gødning. Der må ikke anvendes rullegræs, geotekstil, flis eller lignende. Det kræver en særlig plan at etablere en egnet overdrevsvegetation på de nye skrænter. Den endelige udformning detaljeres og fastlægges yderligere frem til projektet sendes i udbud.*
- 2. Etablering af kunstige ynglesteder: Når vegetationen er etableret kan der placeres sandbunker på diget, ca. 1 m³ sand/grus for hver 100 m. Sand-bunkerne kan fungere som æglægningssteder for markfirben, "0-4 bakkegrus" er velegnet. Sandbunker er ikke nødvendige, hvis dæmningen opbygges af sandet jord.*
- 3. Pleje: Når overdrevsvegetation er etableret planlægges et årligt høslet og fjernelse af afhøstet materiale. Plejefrekvensen kan løbende reduceres afhængigt af vegetationsudviklingen, med henblik på at opnå en lav og ikke fladedækkende overdrevsvegetation."*

Kystdirektoratet bemærker, at diget ikke må udvikle sig til strandeng. Et dige er et kystteknisk anlæg med en veldefineret opbygning. Bl.a. består et dige af et græsslag, hvor der kan udvikle sig et tæt rodnet i muldlaget. Græsset og rodnettet er en afgørende del af digets styrke. For at sikre et stærkt græsslag er vedligehold med græsslåning 3-4 gange i vækstsæsonen afgørende. Dertil vil placering af sandbunker på diget kvæle græsset, og derved svække diget.

Kystdirektoratet finder endvidere, at placeringen af ynglesteder på diget også er uhensigtsmæssigt, da dyrene bliver forstyrret pga. græsslåningen.

Kystdirektoratet foreslår, at der i stedet skal etableres ynglesteder ved foden af diget. Dette er afprøvet i Odsherred Kommune i forbindelse med digeprojektet ved Gniben.

Kystdirektoratet kan vejlede om en græsblanding til diger.

Natura 2000-område

Det ansøgte projekt grænser op til Natura 2000-område nr. 136, Roskilde Fjord Jægerspris Nordskov som på stedet omfatter habitatområde nr. 120 "Roskilde Fjord" og fuglebeskyttelsesområde nr. 105 Roskilde Fjord Kattinge Vig og Kattinge Sø".

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med

hensyn til deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Hvis Kystdirektoratet efter høring af andre berørte myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller en beskyttet art væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning. Denne høring sker generelt som én af de sidste faser i kapitel 1a-forløbet. Kystdirektoratet kan dog sende en forespørgsel til Naturstyrelsen mht. en foreløbig udtalelse.

Kystdirektoratets bemærkninger til det beskrevne projekt

De 3 dige delstræk, der fremgår af fremsendte rapport fra Niras /1/ har, som beskrevet, forskellige potentielle påvirkninger på Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag og mulige bilag IV-arter.

Når den endelige linjeføring af de 3 delstræk er fastlagt på baggrund af høring af berørte grundejere, skal det samlede projekt screenes for vurdering af, om der skal udarbejdes en konsekvensvurdering.

Til vurdering i screeningsfasen indgår bemærkninger fra hørte myndigheder.

Naturbeskyttede områder

Kystdirektoratets bemærkninger til det beskrevne projekt

Kystdirektoratet er myndighed og skal varetage forpligtelsen efter naturbeskyttelsesloven § 3, når flere ejendomme beskyttes. De 3 dige delstræk, der fremgår af fremsendte rapport fra Niras /1/ har, som beskrevet, forskellige potentielle påvirkninger på § 3 områder.

Kystdirektoratet vil gerne, pga. kommunens lokale kendskab, anmode kommunen om en vurdering af, hvor meget de enkelte områder kan blive påvirket.

Når den endelige linjeføring af de 3 delstræk er fastlagt på baggrund af høring af berørte grundejere, skal det samlede projekt vurderes for påvirkning af § 3 områder. I det fremsendte materiale er § 3 områder, der kan påvirkes, "strandeng" ved det Østlige delstræk, samt "mose" og "sø" ved det Nordlige delstræk.

Strandbeskyttelse

En del af den samlede strækning er omfattet af strandbeskyttelseslinjen.

Kystbeskyttelsen er undtaget fra krav om dispensation ift. strandbeskyttelseslinjen, idet der er tale om et projekt, der beskytter flere ejendomme.

VVM

Det skal afklares, hvorvidt etablering af diget er VVM-pligtigt. Det er kommunen, som er VVM-myndighed, da anlægget ligger på land, jf. § 17, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 448 af 10. maj af lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM).

Andet

I anlægsfasen skal arealet, der påvirkes begrænses mest muligt.

Kommunen skal afklare, hvilke tilladelser, der er nødvendige efter vandløbsloven.

Kystdirektoratet skal anmode om en samtykkeerklæring i forhold til, at Niras er repræsentant for kommunen.

Næste skridt i kapitel 1a-forløbet

Frederiksbund Kommune har indhentet en udtalelse fra Kystdirektoratet.

Kommunen har mulighed for at indhente en udtalelse fra de grundejere, der kan blive pålagt bidragspligt i henhold til kystbeskyttelsesloven.

Bestemmer kommunalbestyrelsen på grundlaget af udtalelsen eller andet, at sagen ikke skal fremmes, sendes skriftlig og begrundet afgørelse herom til ansøgeren.

Hvis kommunalbestyrelsen fremmer sagen, træffes der afgørelse herom. Denne kan ikke påklages. Afgørelsen skal sendes til de potentielt berørte grundejere.

Der skal herefter udarbejdes et konkret projekt, som skal sendes i høring hos de berørte grundejere og interesseorganisationer.

Loven

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186247>

Oversigt over sagsforløb

<http://kysterne.kyst.dk/sagsgangen-i-kap-1a-sager-efter-kystbeskyttelsesloven.html>

Reference

/1/ Stormflodsbeskyttelse i Hyllingeriis og Fjordparken for Frederikssund Kommune. Niras. 16. oktober 2016